

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Materia proxima & forma Sacramenti,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

§. II.

Materia proxima hujus Sacramenti.

28. Dico secundò, materiam proximam Sacramenti Extremæ-Unionis, esse unctionem ex oleo supra dicto. Patet tum ex verbis Jacobi *Inguentes cum oleo*. Tum ex Tridentino sess. 14. de Extrema-Unionione cap. 1. ubi postquam dixit, materiam hujus Sacramenti esse oleum ab Episcopo benedictum, subdit: *Nam unctio aptissime spiritus sancti gratiam, quâ invisibiliter anima egrotantis inungitur, representat*. Addo quod istud Sacramentum non consistit sicut Eucharistia in materia permanenti, sed sicut Baptismus & Confirmatio in usu: Sed nullus est usus olei in Extrema-Unionione, præter unctionem: Ergo in unctione materia proxima hujus Sacramenti consistit.

29. In hoc omnes Theologi conveniunt. Sed dubitatur primò, an sit de necessitate hujus Sacramenti quod unctio fiat in figura crucis, cum in Confirmatione hoc necessarium sit, non solum necessitate præcepti, sed etiam necessitate Sacramenti, ut in Tractatu de Confirmatione docuimus?

Respondeo negativè, tum quia Jacobus referens institutionem hujus Sacramenti, solum dicit ungendum esse infirmum oleo, neque Concilia aut Patres Ecclesiæ aliquid circa hoc decreverunt. Tum etiam, quia non unguimur in hoc Sacramento, sicut in Confirmatione, tanquam milites Christi ad portandam & confitendam ejus crucem coram tyrannis; sed solum tanquam infirmi, ad recuperandam salutem; propter quod forma Sacramenti Confirmationis exprimit unctionem per modum crucis, non verò forma Extremæ Unionis.

30. Dubitatur secundò, an plures unctiones necessariae sint essentialiter, vel una tantum sufficiat?

Respondeo quinque sensuum unctiones esse necessarias essentialiter, ut docet S. Thomas hic quæst. 32. art. 6. ubi dicit *unctionem quæ fit ad quinque sensus observari ab omnibus quasi de necessitate Sacramenti, quosdam verò non servare alias quæ sunt ad pedes & ad renes, quia appetitiva & motiva, sunt secundaria principia*.

Ratio etiam id suadet, cum enim hoc Sacramentum institutum sit ad tollendas reliquias peccatorum, iis corporis partibus applicandum est, in quibus est radix peccatorum: Sed radix peccatorum est in quinque corporis sensibus, nam ex his omnis notitia quæ est radix peccatorum originatur, cum nihil sit in intellectu, quin prius fuerit in sensu: Ergo Sacramentum Extremæ Unionis quinque corporis sensibus, seu organis in quibus illi vigent, necessario applicandum est.

31. Dices primò, in quavis corporis parte est tota anima, quæ est principalis causa peccati: Ergo sufficit quamlibet corporis partem inungere.

Sed nego Consequentiam, quamvis enim in quavis corporis parte sit tota anima, non tamen omnes potentia & organa, quibus ut instrumentis anima peccata sua exequitur; unde quia hoc sacramentum institutum est ad abstergendas reliquias peccatorum, quatenus originem ducunt à sensibus, non sufficit illud in quavis corporis parte applicare, sed necessario debet applicari iis partibus seu organis, à quibus ut ab animæ instrumentis peccata originem ducunt.

32. Dices secundò: Sicut tota una parte hominis,

A totus homo baptizatur, ita in unctione totus homo censei debet immersi: Ergo si unctio sufficit ad Baptismum, ita unica unctio sufficit ad Sacramentum Extremæ Unionis.

Respondeo, concessio Antecedente, negatio consequentiam, & paritatem in Baptismo cum in unctione non magis attenditur ad unam partem quam ad aliam, sed solum quod possit dici hominem unctum. At verò in Extrema-Unionione non solum attendi debet quod homo dicatur unctus, sed etiam quod specialiter radices omnium peccatorum quæ sunt in quinque sensibus inungantur.

Dices, tertio: In quibusdam Ecclesiis, peste grassante, si timeatur ne omnia organa inungendo, contagio contrahatur, solum tantum inungit organum magis obnoxium expositum, sub hac forma exprimitur: *conferens, Per hanc sanctam unctionem, & suam personam, misericordiam, indulget tibi Deus quod per visum, auditum, odoratum, gustum, & tactum deliquisti*. Unde in Pastoralis Ecclesiæ Mechliniensis, quod una cum Archiepiscopo tota Universitas Lovanicnsis approbavit anno 1682. de Extrema-Unionione expressè dicitur, in morbo contagiosis sufficere ungere organum sensus propter obvium, prædicta verba proferendo: Ergo quintuplex sensuum unctio non est de essentia hujus Sacramenti.

Respondeo: Quidquid sit de Ecclesiis particularibus, semper in rebus vel ad fidem vel ad ritus universales, vel ad ritus Sacramentorum pertinentibus, sequendam esse Ecclesiam Romanam, quæ est magistra omnium: in ea verò ratione, etiam peste grassante, Sacramentum Extremæ Unionis administratur, nisi quinque sensus inungantur. Unde Pastoralis Ecclesiæ Mechliniensis in Concilio Synodali anno 1682. correctum fuit, & supra dictus Canon sublatum, ut refert Martinonius hic disp. 67. sect. 3. Si verò idem in aliquibus Ecclesiis, peste grassante, superius modo Sacramentum Extremæ Unionis administratur, & Ecclesia Romana id toleret, hoc non fit, quia præstat hoc Sacramentum confectum, sub probabilis saltem materia, quam nullum omnino conferre; cum enim Sacramenta ob salutem hominum à Christo instituta sint, magis capitis, urgente necessitate, Sacramentum aliquod sub materia vel forma dubia & diuturne probabiliter administrare, quam hominem periculo æternæ damnationis exponere. Nec ulla tunc sit in hoc Sacramento, quando propter periculum salutis hominum, tutior sententia in præsertim servatur.

Dubitatur tertio, an si sacerdos ante hujus Sacramenti perfectionem moriatur, aut non possit ulterius pergere, possit Sacerdos alius perficere quod deest?

Respondeo id posse, ut enim ait D. Thomas hic quæst. 39. art. 2. ad 3. *Ministrorum pluralitas non tollit unitatem Sacramenti, quia instrumentum non aliter operatur: mutatio autem materiam non tollit unitatem operationis sibi*. Quemadmodum ergo, si Sacerdos post consecrationem penam moreretur, aut impotens fieret ad absolvendum, deberet perfici Sacramentum ab alio Sacerdote, ut præscribitur in Missali Romano: ita si post unctionem oculorum expiraret, vel non posset ulterius pergere, deberet alius Sacerdos reliquas unctiones perficere.